

צמ.

אלמנה ניזונת פרק אחד עשר כתובות

מסורת הש"ס

לו א מיי פ"א מהל'
שלוחן הלכה ד סמג
עשין פב טוש"ע ח"מ סי'
קפב סעיף ח:
לו ב מיי שס טוש"ע שס
סעיף ט:
לח ג מיי פ"ו מהלכות
מעילה הלכה ד סמג
עשין רי:

תוספות רי"ד

לך דודאי לא תבעי לך דבריו הוי.
כי תבעי לך דא"ל ובין
ואז חבין ליה
מי אמרין
דטבא לך עבדי לך
לא מצטרכי לך
ואי מצטרכי לך וזוי
מצי
א"ד חבין
לא נחא אי
שטרי עלי וסוגיין דמוסוי
הוי [הוא] דאמר

הא מדיפא ברויפא ב'י. דלא אפשר לפרש לאחיון יפה מנה ודינא
במנה ודינא ומאי במנה במנה שלה דהא כחובתה ד' מאות
וזוי וסימיה אי דזילא מאי איריא זילא דכלא זילא נמי מכרה בטל
ומצינו למימר דתנא סיפא לגלויי רישא דכלא זילא עוד מצינו למימר

דהוה אמינא טפי הוי מעביר על
זילא דמכרה שוה מנה ודינר במנה
ודינר מהיכל דילול: **ג**תל"ו דינר
של זהב. תימנה לפי מה דלמרינן
בהזבז (ב"מ מד): דינר של כסף אחד
מעשרים וחמשה דנינר של זהב היכי
קאלמר חסדא והסבא לו בשלם חלוק
ובשלם טלית הל"ל בשלם וחצי דמי
חלוק וכן טלית ועוד לא מצינו מנה
הקדמוני מופלג משלנו כל כך להוקיר
את הזהב ולהזיל את הכסף דעכשו
לא מצינו שיהא יקר הזהב על הכסף
יותר ממשקלו אלא שנים עשר שקלים
ועוד קשה היא דבכורות פרק יט
בכור (דף ג.) גבי פיוני הבז דקאלמר
התם דקא יהיב ליה דינריה טיירינא
שייפא ומהדר ליה שמוחא חזא ופריך אי
הכי עשרים נכי דנקא הוה אלא יהיב
ליה חזא ושמוחא והשאת תימנה על
הלשון דקאלמר חזא ושמוחא הוה ליה
למימר חומשא מהדר ליה דהכל אחד
אלא הכי פירושו ועיקר דדינר של
זהב פי שנים דדינר של כסף לפיכך
וגם עב הוא מחזיק של כסף כדלמרינן
בבבא טרפות (חולין דף נה:) ובבבא
מסכת חגיגה (דף ס.) כעובי דינר
זהב וגם כבד מן הכסף ושוקל דינר
זהב פי שנים דדינר של כסף לפיכך
דינר של זהב נמכר בעשרים וד' של
כסף אבל משקל במשקל אין שוה
משקל של זהב אלא י"ב של כסף
וכן מוכח בהגדה דר' אליעזר בן
הורקנוס (פרק לו.) דקאלמר כתיב
שקלי זהב שש מאות וכמאי וכסף
שקלים חמשים הא למדת ששקלים
ג' של זהב שוים שש מאות של כסף
אם כן נמצאת למד שמשקל של זהב
י"ב של כסף וזה לפי משקל שלנו
כשהוא מזווקק ושחוט ואע"ג דבזבזים
פ' בתרא (דף קטז:) פריך להני קראי
ומשני להו בענין אחר מיהו לנו
פשטות של מקראות שמעוהם לפרש
כמו בהגדה דר' אליעזר ואין מקרא

הוא מדסיפא כו'. דמרתמי בדאחילי למה לי לנאשמועינן: דאחילי
בנדימתי. שלא היה לה עוד עליהם כלום שהרי באחרון טעמה:
כגון שטעמה אצל אחד מן הראשונים שהיה הטעות
עליה שהרי יש לה עוד לגבות מהן ומכור מהן מכרה חיים דאין אונאה

בְּקִרְוֹתָיו וְכִשׁ שָׁאִין כֵּלָן שְׁמוֹתַי
שִׁיעוֹר אֲנוּחָה: **נִסְכְּכֶנָה כְּמוֹכֶנָה.**
וְלֹא אֲמַרְיִין מִכְרָה צִטָּל: **הַסֵּם הוּא**
דְּאִיסְתַּלְקָא לֵה. צִמְכִּירָה רֵאשׁוֹנָה
מִהֲאִי צִינָה לְגַמְרִי וְלִיכָא לְמִיגוֹר
מִיָּדִי אֲזַל הֵכָּה דְּצִמְכִּירָה כִּלְשָׁנָה
לֹא אִיסְתַּלְקָא לֵה אִירָמָה אִם טַעְמָה
צִמְנָה רֵאשׁוֹן נִמִּי יֵהָא מִכְרָה צִטָּל:
צִמְנָה **מִנֵּה אַחֲרוֹן.** דְּלֹא נִתִּי לְמִימֵר
מִכְרָה קִיִּים קָא מִשְׁמַע לֵן דְּלִפְיָה
דְּרוּקָא דְּטַעְמָה צִמְנָה אַחֲרוֹן אֲזַל צִמְנָה
רֵאשׁוֹן מִכְרָה קִיִּים: **דְּאִי לֹא מִצְטְרִי**
לֵךְ וּזְוִי. וְתַמְחֲרֵט צִמְכִּירֶתָּ לֹא הֵייתָ
יִכּוֹל לְחֹזֵר רָאשׁ מִכְרָתִיה: **דִּינֵר שֶׁל**
הַכֶּסֶף. שׁוֹה כִּסֵּף דִּינִרִין כֶּסֶף כְּדִלְכָּא
צִבְצֹבֹה (צ"מ מִד): וְהֵם שֶׁהֵם סְלַעִים:
וְהַצִּיָּא לֹא צִשְׁלָם סְלַעִים חֲלוּק. דְּהוּ
דְּמוּמִיא דְּזִבִּין לִי כּוֹרֵא וְזִבִּין לִיתְכָּה
שֶׁהֵרִי לֹאֹה לְמַכּוֹר כֹּל הַדִּינֵר צִחְלוּק:
אֲחֵרִי מַעַל. אֲחֵרִי דְּלִיכָא לְמִימֵר
הֵכָּה טַעְמָא דְּאִפּוֹשִׁי שְׁטִירִי מִיָּהוּ אִי
צִעְלָמָא מַעֲבִיר עַל דְּבִרְוִי הוּא עַל
כִּרְחִין לֹא עֲשֵׂה שְׁלִיחוֹתָ: **שׁוֹה שֶׁ.**
דְּהוּהִי לִיָּה עֲשֵׂה שְׁלִיחוֹתָ דְּחֲלוּק צִת
שֶׁשֶׁ אֲמַר לִיָּה: **אֲטֻלִים.** שֶׁהֵסְלַעִים
הַחֲאֲרוֹנִים מַדְעָתוֹ הוֹלִיָּאֵם וְלֹא
מַדְעָתָה צִטָּל הֵצִית: **רַע צְדָמִים.**
שֶׁקֶנְאֹה צְדָמִים מוֹעֲטִים וְהוּא לֹאֹה
לְקַנּוּתָה צִשֶׁשׁ. וְאִתְּ מִאִי אֲכַפֵּת לִיָּה:
דְּאִל אִי אִיִּסִים לִי צִיִּים כֹּל שֶׁן.
וְלִמְרוֹחֲתָה טַפִּי דְּהוּ שׁוֹה תִּרְתִּי סְרִי
סְלַעִים גְּדוּלִים שֶׁהֲלוּקָה הִרְבֵּה צִיחָה
מִחוּלִי גְּצִיָּה טַפִּי: **דִּיקָא נִמִּי.** דְּרַע
דְּקֹאמֵר ר' יְהוּדָה רַע צְדָמִים קֹאמֵר
צִדְלָאִיתִי לִיָּה שׁוֹה שֶׁשֶׁ וְטַעְמָא
כְּדֹאמֵרן מִדְקַתְנִי מוֹדָה צִקְטָנִית
דְּהֵתֶם לֹא מִנִּי לְמִימֵר כֹּל שֶׁן דְּאִי
מִיִּיתִים צְדִינֵר וְהֵב הִיָּה שׁוֹה יוֹתֵר
מִכְּפֻלִים דְּהוּ מִחוּלִי גִבָּן טַפִּי:
שֶׁהֲקֻטִּינִי

תרתִי סרי דיקא נמי דקתני ^(א) מודה רבי יהודה ב

וַיֹּאֵל מִיָּד פָּשׁוּטוֹ וְהִשְׁתָּא אֲתִי שְׂפִיר הֵיחָא דְּכִכּוּרֹת (ד' ג') מִהֲדַר לִיה זִוּחַ שֶׁל הַכִּרְעוֹת שֶׁנִּתְּן קוֹלָצוֹן לְכָל יְיָנוּר שֶׁל כֶּסֶף דְּדִינָר שֶׁל זֶה־נִּמְכַּר בְּכִ"ז שֶׁל כֶּסֶף וּלְכָל ב' דִּינָרִין שֶׁל כֶּסֶף דִּיֵּהִינוּ חָיִי סָלַע אֲדָם נִתְּן הַכִּרְעָה דְּכַתְּנִין בְּפ"ק דְּמַסְכַּת שְׁקָלִים (ד' ג') הַנּוּתֵן סָלַע וְנוֹטֵל שְׁקָל נִתְּן שְׁנֵי קוֹלָצוֹת וּמִפְרָשׁ בְּנִמְרָא לְפִי שְׁאֵחַד הַנּוּתֵן וְאֵחַד (ה') הַשּׁוֹקֵל נִתְּן קוֹלָצוֹן אֲלֵמָּא בְּכָל שְׁקָל וְשְׁקָל נִתְּן קוֹלָצוֹן וּבְסָלַע אִיכָּא ב' שְׁקָלִים דְּרַבְנָן וְהֵם בְּשִׁבְעֵי שְׁקָל דְּרַבְנָן אִיֵּירִי וּכְדַמְנָן בְּפ"ק דְּשַׁחֲטָה חוּלִין (ד' ה'): וּבְפ"ק דְּשְׁקָלִים (ד' ג') וּמֵיֵימִי לֵה ב' בְּתַרְא דְּבִיבָה (ד' נט'): הָאֲחִין הַשְׁתּוּפִין שֶׁבְּרַשִׁיבִין בְּקוֹלָצוֹן פְּטוּרִין מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה וּמִפְרָשׁ רַש"י הָאֲחִין שֶׁחֲלָקוּ וְזוּמְרוּ וְנִשְׁתַּחֲפּוּ חֵיִיבִין בְּקוֹלָצוֹן כֹּכֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹחֲקוּ לִיתֵּן מַחֲזִית הַשְּׁקָל בְּצִרְיָא חֲדָשׁ אֲדָם לְקַרְבָּנוֹת בְּזוּר הַטְּוִילוּ עֲלֵיהֶם חֲכָמִים עַל כֵּן אֵחַד וְאֵחַד לְהוֹסִיף קוֹלָצוֹן לְכָל חָיִי שְׁקָל שִׁיבִיר דִּיֵּהִינוּ שְׁקָל דְּרַבְנָן דְּסָלַע דִּיֵּהִינוּ שֶׁל אֲדוּרִיִּיתָא וּמַפְּטִי שֶׁהֵם אֲחָא שְׁקָלִים חֲמִיבִין דְּקוּת וּפְעֻמִּים שֶׁמִּחֲלִיפִין אֲחֵתוּ בְּנִמְנִים וְנוֹמִינִים הַקּוֹלָצוֹן בְּכִרְעָה שֶׁן מִנְהֵב מַחֲזִיכִין לְהוֹסִיף שְׁקָל דְּלֹאֲרִיִּיתָא שְׁקוּלִין לוֹ בְּיִזְמוּר וְזוּמְרוּ וְאֲחֵרֵי חֲכָמִים הֵיטוֹר לְקוֹלָצוֹן לְכָל מַשְׁקָל וּמַשְׁקָל וּבְדִין חָיִין שֶׁמִּצִּיחָא שְׁקָל שֶׁלֹּם בְּיִמֵּיהֶם כִּי יִתְּנוּ אֶם קוֹלָצוֹן אֵחַד לְפִי שְׁאִין שֶׁם אֲלֵא מַשְׁקָל אֵחַד אֲבָל חֲכָמִים הֵטִילוּ עֲלֵיהֶם שְׁנֵי קוֹלָצוֹת שֶׁלֹּא לְפָחוֹת מַחֲזִירֵיהֶם וְלַמַּעַט הִקָּדַשׁ הֵם חוּיִין מִיֵּהָא שֶׁלֹּכֵל חָיִי שְׁקָל דְּהוּא שְׁקָל דְּרַבְנָן כְּשִׁפּוּרֵינָן לְתוּנּוּיִי נִתְּן קוֹלָצוֹן לַהֲכַרַע וְהַקּוֹלָצוֹן הוּא חָיִי מַעַה כְּדַפ"י נִמִּי בְּתַמְנִי" בְּפ"ק דְּשְׁקָלִים (ד' ג') הֵלֶכֶן לְכִ"ד שֶׁל כֶּסֶף שְׁשׁוֹקֵל לְקֻנוֹת דִּינָר שֶׁל זֶה־נִּמְכַּר שֶׁהוּא כִ"ב שְׁקָלִים דְּרַבְנָן נִתְּן כִ"ב קוֹלָצוֹת שֶׁהֵם שֶׁם מַעַה וְשֶׁם מַעַה כֶּסֶף דִּינָר וּלְפִיכָן לֹא כֹלֵל הוּא זִוּחַ בְּהִי שְׁתּוּחָא וְלִמָּא חוּמֶשָׁא כֹּל זֶה דְּקַדֵּק ר"ת: **א"ל** א' אֲמַרְתָּ מַעֲבִיר עַל דְּבִירוֹ הָיוּ בַּעַל הַבֵּית אַמְבָּא מַעַל דְּמָה שֶׁבִּצִּיא לֹא חֲלוּק קָטָן וְרַע חֲסוּז כִּמוֹ לֹא יִנְחָא לִיה דְּלִפְשׁוֹ שְׁטֵיר עֲלֵיהֶם: **א"ל** ה' שִׁירָא אַמְבָּא מַעַל וְאִתְ' מַעֲיָקְרָא נִמִּי אִין מַעֲלִית הַשְּׁלִיחַ אֲלֵא בְּנִטִּית וַיֵּשׁ לִימָר דְּסַלְקָא דַּתִּין הַשְׁתָּא כִּיֵּן דִּלִּיִּיתִי לִיה שׁוֹה שֶׁ בְּשֶׁלֹּם אֲפִילוֹ מוֹסִיף עַל דְּבִרְיוֹ לֹא הוּי אֲלֵא שְׁתּוּחָתִיא קַעֲבִיד שֶׁן אִיהִי דַּעְמוֹ אִם יִנְחָא שֶׁ בְּשֶׁלֹּם שִׁיקָהּ לֹא נִתְּן מַעֲיָקְרָא סַלְקָא דַּתִּינָא מַעַל אֲחֵלְלוּק וּמִתְרַבֵּין מַעַל הַשְּׁלִיחַ אֲפִילוֹ מַעֲבִיר אֲחֵי יִנְחֵמוֹ לֹא נִמִּי הַשְׁתָּא לֹא מַשְׁמַע לִיה מַעֲלִית אֲטֻלִית דְּסַלְקָא דַּתִּינָא הוֹאִיל וְקַנָּה שׁוֹה שֶׁ בְּשֶׁלֹּם אֲוֹתֵם שֶׁלֹּם שֶׁנִּשְׁאָרֵי הֵרִי הֵם כִּמוֹ חוּלִין וּמַשְׁנֵי אֲטֻלִית דַּמְשׁוֹ הֵרִי לֹא נִפְחִי לְחוּלִין:

בר שכן רחוקה שווי תריסר. כן הוא ודאי כפירוש הקונטרס תרמי סרי גדולים יתר מכפלים להקונה הרבה ביחד מחזלי גביה טפי מהקונה מעט ויש ספרים שכתבו בזה בזהדיא דהוה שוה טפי מתרמי סרי ולפיכך לא מעל צעל הצית שהרי העביר על דעתו דמפסיד צעל הצית בך שאם היה קונה בשש הוה שוה יותר מכפלים והשתא אמי שפיר בדקנותי מעל שאפילו יקנה הרבה ביחד משום הכי לא מחזלי גביה טפי מאילו וצין בפרוטה אבל אם נפרש דחשיב לה מעביר אע"פ שלא היה שוה אלא תרמי סרי בצמאום תימיה אם כן בדקנותי אמאי מעל דהא פשיטא בקטנית נמי אם נתנו לו תחלה שש בשלש כמו כן בשלש הנשארים היו נותנים לו שוה שש. מ"ר: אמר

(א) מְעִילָה (כא, ב) ג"ז שם
(ג) מִתְפַּחֶמֶת מְעִילָה (פ"ב,
ט"ז) ז"ב (ט, ט) אֶלְעִי
(ד) נִפְתָּרְדִּי אֶלְעִי (פ"ב)
לִיחָה מִי אֵלֶּךְ כִּי מִכּוֹד
שֶׁבַע מִי עֵשָׂה לָקַח מִלִּי
שֶׁבַע מִי קִשְׁלִי מִי כִלְנִי שֶׁל
מִחֻמֹּת קִשְׁלִים שֶׁמִּמֶּנִּי וּמִן
לִדְלֹאנִי כִּי עֲבִילִי מִי
מִדְּפֶרֶשׁ גִּיבִי מִי מִדְּמִיק
שֶׁלֹּא מִי זִכְרוֹנִים קִשְׁנִי
שֶׁהֵינִי מוֹסִ' בְּסֻמּוֹן אוֹלֹם
שֶׁנִּיבֵּן שְׁנוֹת מִדִּי
הַקְּתֵלָה מִכּוֹד כִּי זֶה בְּשֵׁם
אֲהַדֵּת שְׁמוֹלֵל וְזִכְרוֹנִים קִשְׁנִי
דִּי־הֵם וְזִכְרוֹנֹת כִּי בְּשֵׁם
מִדְּהַנְדֵּסִין כִּמְדִּי בְּשֵׁם
(ה) מִדְּהַנְדֵּסִין (ו) אֶלְלִי לֵבֵל שֶׁמִּי
נִדְרִינִי לִי כִּפֶּר. מִהֵשֵׁא"ל
(ז) וְשֵׁנִי מוֹסִ' שְׁנוֹת
מִדִּי הַקְּתֵלָה כִּי
מוֹסִ' בְּזִכְרוֹת מִי
מִדְּהַנְדֵּסִין וְמוֹסִ' ז"ב מִדִּי
וְמוֹסִ' זִכְרוֹנִים קִשְׁנִי
בְּנֵבֵל

הגהות הב"ח

(ח) תום' ד"ה נתן וכו' לפי
שאחד הנותן ואחד הנוטל
נותן קולבון:

מוסף רש"י

והלך והביא לו בשלש
חלוק. בשלש דינרי (5"ל)
סלעי. רש"י כסף שהוא
חצי דינר וזב, שניהם
מעלו. דבעל הבית נעשית
שליחותו ביותר מכדי
פרוטה והשלח מעל ביותר
משהו פרוטה. חלוק קטן
ורע. ולא עשית שליחותי
כלל (שם).